

Ιστορικές αναγνωστικές προτάσεις

Πολλοί και ενδιαφέροντες τίτλοι βιβλίων κυκλοφορούν ήδη στη βιβλιογραφία. Πρόκειται για βιβλία που καλύπτουν όλες τις αναγνωστικές ανάγκες. Εντυπωσιακό παραμένει το γεγονός ότι, παρά την κρίση που μαστίζει τον χώρο του βιβλίου – πραγματική και βαθιά –, η ποιότητα και ο όγκος της παραγωγής είναι θαυμαστά, κρατώντας τη χώρα ανοιχτή στην ειδική αυτή επικοινωνία με τη σύγχρονη σκέψη και δημιουργία.

Να θυμίσουμε ότι κάθε έκδοση στη δύσκολη αυτή περίοδο που διανύουμε αποτελεί κι έναν μικρό άθλο, καθώς η ζήτηση πιθανόν να μην καλύπτει τα έξοδα. Πίσω από την έκδοση ενός βιβλίου κρύβεται μια στρατιά ανθρώπων που στηρίζουν αυτή την προσπάθεια με ελάχιστες οικονομικές απολαβές και περίσσιο σθένος... Είναι όλοι αυτοί που θα παραμείνουν ανώνυμοι, απαξιωμένοι και περιθωριοποιημένοι από την ίδια την κοινωνία της οποίας στηρίζουν το πιο πολύτιμο αγαθό: την πολιτισμική της επάρκεια. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η στροφή προς το ιστορικό βιβλίο, το οποίο κερδίζει ένα μεγάλο κομμάτι του μικρού εγχώριου αναγνωστικού μας κοινού. Από την ελληνική και διεθνή παραγωγή ξεχωρίζουμε μερικά από εκείνα που έπεσαν στην αντίληψή μας.

Ξενοφών Μπρουτζακός

Λωζάννη 1923
Διαχρονικές προσεγγίσεις και εκτιμήσεις
Επιμέλεια:
Γιώργος Γεωργής, Χρίστος Κ. Κυριακίδης, Χαράλαμπος Γ. Χαράλαμπος
Εκδόσεις: **Καστανιώτη**
Σελ.: 312

Συχνά πυκνά τον τελευταίο καιρό ακούμε από τα χείλη του Τούρκου προέδρου Ταγίπ Ερντογάν για τη Συνθήκη της Λωζάννης και την ανάγκη αναθεώρησής της. Το πόσο καταλαβαίνουν τη σκοπιμότητα αυτών των επαναλαμβανόμενων δηλώσεων και πόσο σοβαρά την παίρνουν και οι καθ' ύλην κυβερνητικοί αρμόδιοι είναι πιθανόν πιο σοβαρό από την ίδια τη σκοπιμότητα που κρύβουν.

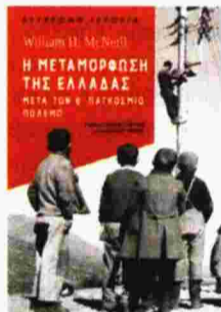
Η Συνθήκη της Λωζάννης ήταν εκείνη που έθεσε τα όρια της σύγχρονης Τουρκίας, πράγμα που αμφισβητεί με περισσό θράσος ο Τούρκος πρόεδρος. Πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Καστανιώτη ένας τόμος, αποτέλεσμα συλλογικής εργασίας, όπου συμμετέχουν με κείμενά τους έντεκα ιστορικοί και πολιτικοί επιστήμονες, οι οποίοι εξετάζουν την ιστορία του συνεδρίου της Λωζάννης και την υπογραφή της ομώνυμης συνθήκης, ανατέμνοντας το περιεχόμενό της και εξετάζοντας την εφαρμογή, την ισχύ, την πορεία και τις επιπτώσεις της μέσα στον χρόνο.

Τον τόμο επιμελούνται ο Γιώργος Γεωργής, ο Χρίστος Κ. Κυριακίδης και ο Χαράλαμπος Γ. Χαράλαμπος, και υπογράφουν με κείμενά τους οι Σβολόπουλος Κωνσταντίνος, Μιχαηλίδης Ιάκωβος, Γεωργής Γιώργος, Χρυσοστομίδης Κύπρος, Κουφουδάκης Βαγγέλης, Κλαφής Αντώνης, Κούμας Μανόλης, Κουρκουβέλας Λυκούργος, Ιακωβίδης Κυριάκος, Γιωργαλλής Κύπρος.

Γιώργος Μαυρογορδάτος
Μετά το 1922
Η παράταση του Διχασμού
Εκδόσεις: **Πατάκη**
Σελ.: 490

Το νέο βιβλίο του καθηγητή Μαυρογορδάτου έρχεται σαν συνέχεια του πολύ πετυχημένου «1915: Ο Εθνικός Διχασμός», που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη. Αυτή τη φορά ο Εθνικός Διχασμός καλύπτει τη χρονική περίοδο από το 1922 έως και το 1940. Ο ιστορικός περιγράφει τη συνέχεια του εθνικού διχασμού στα χρόνια του Μεσοπολέμου, ως κρίση εθνικής ολοκλήρωσης μέσα πλέον στα όρια του κράτους, με τρία μέτωπα σύγκρουσης: μεταξύ προσφύγων και γηγενών, μεταξύ Ελλήνων Ορθόδοξων και εθνικών ή θρησκευτικών μειονοτήτων, μεταξύ Νέων Χωρών και Παλαιάς Ελλάδας. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα σημαντικό ιστορικό κείμενο, που ερμηνεύει υπό ένα νέο πρίσμα τα γεγονότα του Μεσοπολέμου όπως αυτά σχετίζονται με το διχαστικό πνεύμα που επικράτησε για μια ολόκληρη περίοδο και βασανίζει διαχρονικά την κοινωνική συνοχή αυτής της χώρας.

William H. McNeill
Η μεταμόρφωση της Ελλάδας μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο
Πρόλογος: **Στάθης Καλύβας**
Επίμετρο: **Θάνος Βερέμης**
Μετάφραση: **Νίκος Ρούσσος**
Εκδόσεις: **Παπαδόπουλος**
Σελ.: 399

Πολύ ενδιαφέρον ανάγνωσμα, καθότι ξένος ο συγγραφέας (πρόκειται για τον Καναδοαμερικανό ιστορικό William H. McNeill), αλλά ελληνικό το περιεχόμενο του βιβλίου του. Το έργο κυκλοφόρησε πριν από λίγο καιρό από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος και καταπιάνεται με τις μεταπολεμικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Ο συγγραφέας παρουσιάζει το πόσο ριζικά άλλαξε η Ελλάδα μετά τις κοσμοϊστορικές συγκρούσεις του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τον εμφύλιο, την ανασυγκρότηση, την ένταξη στο νέο διεθνές σύστημα και την οικονομική ανάπτυξη. Παράδοση και εκσυγχρονισμός, εθνικές ιδιαιτερότητες και ξένες επιδράσεις, επαρχιακές δομές και αστικοποίηση, τοπικές συμπεριφορές και ενιαία εθνικά πρότυπα αναλύονται με οξυδέρκεια και ακρίβεια που συναρπάζει, όχι μόνο από τη σκοπιά της ενδελεχούς επιστημονικής μελέτης, αλλά και ως μια μαρτυρία από πρώτο χέρι.

Χρήστος Κεφαλής
Υπόθεση Κατίν
Εκδόσεις: **Επίκεντρο**
Σελ.: 222

Εδώ ερχόμαστε σε επαφή μια αποτρόπαια ιστορική πραγματικότητα, η οποία παραχράχτηκε, αποσιωπήθηκε, διαστρεβλώθηκε όσο λίγες στην παγκόσμια ιστορία. Ο λόγος για την υπόθεση Κατίν, που αναφέρεται στον τραγικό θάνατο, για την ακρίβεια την εκτέλεση κατά τον ειδικότερο και ατιμωτικότερο τρόπο 22.000 Πολωνών αξιωματικών στο Κατίν και σε μερικές ακόμα ρωσικές και ουκρανικές περιοχές από τις σταλινικές μυστικές υπηρεσίες τον Απρίλιο και τον Μάιο του 1940. Το τρομερό αυτό έγκλημα της εν ψυχρώ δολοφονίας 22.000 ατόμων, όχι μόνο κρατήθηκε μυστικό από την πιο

υποκριτική προπαγάνδα που υπήρξε ποτέ, αλλά έγινε προσπάθεια να αποδοθεί στους ναζί, πολύ πριν προλάβουν κι αυτοί με τη σειρά τους να στιγματίσουν την ιστορία της ανθρωπότητας με μια σειρά ανάλογων μαζικών εγκλημάτων, τα οποία όμως καταγράφηκαν και αποδόθηκαν στους ενόχους.

Το βιβλίο εστιάζει στο πλήθος των αδιάσειστων ιστορικών μαρτυριών αλλά και στην παγκόσμια ιδιαιτερότητα μερικών ανυπόληπτων υπερεθνικιστών και νεοφασιστών Ρώσων ιστορικών και μιας σειράς στελεχών του ΚΚΕ με την πλούσια αρθρογραφία τους στον «Ριζοσπάστη», που σηματοδοτεί εκτός των άλλων και τη σταλινική στροφή του κόμματος το 1991, στην οποία πρωταγωνίασαν ο Μαίλης, ο Λουκάς και διάφοροι άλλοι αμετανόητοι νοσταλγοί του σταλινισμού.

Brunhilde Pomsel
Thore D. Hansen
Δεν θέλαμε να ξέρουμε
Ηγγραμμάτεας του **Γκέμπελς αποκαλύπτει**
Μετάφραση: **Λέντα Μαζαράκη**
Εκδόσεις: **Μεταίχμιο**
Σελ.: 254

Μια ακόμα αποτρόπαιη ιστορική μαρτυρία από μια γυναίκα που υπήρξε γραμματέας του Γκέμπελς.

Η Μπρουνχίλντε Πόμτζελ υπήρξε από το 1942 έως το 1945 στενογράφος μιας από τις εγκληματικότερες φυσιογνωμίες της Ιστορίας. Βρέθηκε, λόγω της θέσης της, στο κέντρο της εξουσίας της χιτλερικής Γερμανίας και η ιστορία της είναι μια κοινή ιστορία μιας γυναίκας που γράφτηκε στο Εθνοσοσιαλιστικό Κόμμα με σκοπό να βρει στους δύσκολους εκείνους καιρούς μια θέση εργασίας στη ραδιοφωνία του Ράιχ. Ήταν αυτό που λέμε, ένας άνθρωπος της διπλανής πόρτας, που δεν ήθελε να ξέρει και να γνωρίζει την αποτρόπαιη πραγματικότητα, αν και βρισκόταν στο κέντρο της.

Η φρίκη γύρω της δεν την απασχολούσε. Η ίδια έδινε προτεραιότητα στη δουλειά της, την οικονομική της ασφάλεια, την επαγγελματική της, με δυο λόγια, σταδιοδρομία. Μια αφοπλιστική εξομολόγηση γραμμένη από τον Thore D. Hansen.

Τζάιλς Μίλτον
Ο ανορθόδοξος πόλεμος του Τσόρτσιλ
Η **μυστική ομάδα που σχεδίασε την πτώση του Χίτλερ**
Μετάφραση: **Χρήστος Καψάλης**
Εκδόσεις: **Μίνωας**
Σελ.: 443

Ό,τι στρέφεται γύρω από αυτήν την τόσο ξεχωριστή προσωπικότητα, τον Ουίνστον Τσόρτσιλ, προκαλεί δικαιολογημένα το ενδιαφέρον. Πόσο μάλλον μια ιστορία που βασίζεται σε πρόσφατα ανακαλυφθέντα αρχεία, που θέλουν τον δαιμόνιο αυτόν Εγγλέζο πολιτικό να συγκροτεί το – φυσικά – άτυπο υπουργείο Ανορθόδοξου Πολέμου με σκοπό να υπονομεύσει τα σχέδια του Χίτλερ μέσα από μια σειρά τολμηρών επιχειρήσεων δολιοφθοράς.

Την ομάδα συγκροτούσαν έξι αυστηρά επιλεγμένα άτομα και την υποστήριζε μια ομάδα απίθανων γυναικών. Σίγουρα πρόκειται για ένα απολαυστικό ανάγνωσμα γραμμένο σαν κατασκοπικό μυθιστόρημα δράσης.

